KALEVITE LINNAD

„LOODUS"

KALEVITE LINNAD

KÜ

RÕÕMUS RAAMAT NR. 8

KIRJASTUS OSAÜHING „LOODUS“
TARTU TALLINN

KAAS: R. KIVIT.

PILDID: H. VALTMAN.

O./Ü. „ILUTRÜKK", TARTU, 1940.

HAVE

Muiste elas ühes väikeses metsajärves kaks paharetipoega. Alul said nad teineteisega päris hästi läbi. Hiljemini aga tekkis nende vahel tülisid ja kadedust. Järv jäi neile kitsaks. Tuli otsida uut eluaset.

Paharetipoegadel oli õnne. Suures Kikerpära soos leidsid nad sobiva koha. Aga jällegi tekkis pahandus. Nad ei jõudnud kuidagi kokkuleppele, kumb pidi saama soo pärisperemeheks.

Soo äärde juhtus tulema Kalevipoeg oma sõprade Alevipoja ja Sulevipojaga. Kui paharetid märkasid Kalevipoega, hõikasid nad nagu ühest suust:

„Kallis Kalevipoeg, tule siia ja otsusta, kelle oma on soo, kas minu või venna."

„See tühi paik ei kuulu kellelegi," vastas Kalevipoeg. „Aga ma võin ta teile kinkida tulevaseks kodupaigaks. Suuremale saagu suurem pool, väiksemale väiksem."

„Aga meie ei oska maad õieti mõõta," ütles vanem paharett. „Läheksime jälle riidu. Ole hea mees ja jaota ise."

„Mul on mujal tegemist," kostis Kalevipoeg. „Aga mu sõber Alevipoeg jääb siia ja püüab teid aidata."

Alevipoeg läks Mustapalli jõe kaldale, et siit alustada jaotamist. Kui ta parajasti hakkas esimest piirivaia maasse taguma, ilmus jõest vana Vetevaim ja küsis uudishimulikult:

„Mis sina siin teed?"

„Niisama," vastas Alevipoeg kartmatult. „Teen jõele tõkke ette. Siis ei pääse siin keegi enam liikuma."

„Oh heldeke!" ütles Vetevana ehmudes. „Minu talu jääb siis päris sissekäiguta. Ära sa seda tee! Annan sulle hea tasu. Toon kõik, mis nõuad."

„Noh, kui tood mulle kaabutäie hõberahasid, siis jätan tõkke tegemata."

„Väga hea," ütles Vetevaim rõõmsalt. „Homme hommikul tulen rahadega."

Öö jooksul kaevas Alevipoeg kaldasse sügava augu. Augu kattis ta kübaraga, mille põhja oli lõi-

„Kallis Kalevipoeg, tule siia ja otsusta, kelle oma on soo, kas minu või venna.“

gatud lõhe. Vetevaim ilmus varahommikul, kaasas koorem hõbedat. Kui ta selle kübarasse puistas, kukkusid rahad läbi lõhe auku kübara all ja kübar jäi ikka tühjaks.

Vetevaim tõi teise hõlmatäie rahasid, tõi kolmanda, neljanda, viienda, aga kübar ei saanud ikka täis. Ta kaapis kirstupõhjadest viimased rahad kokku ja kandis kohale. Aga kaabu jäi endist viisi tühjaks.

„Oh," ütles Vetevaim. „Nüüd on mu raha otsas. Kas sa kannataksid sügiseni, siis tasun sulle võla täies suuruses."

„Leppisime teisiti kokku," naeratas Alevipoeg. „Täida oma lubadus, muidu teen jõele tammi ette."

„Hüva!" vastas kaval Vetevaim. „Kui tuleksid ise rahale järele, saaksid kõik kätte."

„Mul ei ole praegu aega," ütles Alevipoeg. „Aga mu sõber, Kalevipoja kannupoiss, tuleb hea meelega sinuga kaasa."

Kaua rändas kannupoiss ühes Vetevaimuga veealustes koobastes. Viimaks jõuti Vetevaimu tallu. Siin tikkusid kannupoisi kallale Vetevaimu abilised. Kavalusega pääses kannupoiss lõpuks

„Mis sina siin teed?“

nende käest põgenema. Alevipoeg oli jõekaldalt juba lahkunud ja hõbeda kaasa võtnud.

„Pea kinni, vennas!“ kuulis kannupoiss selja tagant kellegi hüüdu. Vetevaim järgnes talle lõõtsutades. „Unustasid rahakoorma maha. Või tahad asja teisiti korraldada? Kas tahad jõudu katsuda või võidu joosta?“

„Minugi poolest,“ kostis kannupoiss. „Otsime võitluseks paraja paiga.“

Kui nad pisut olid kõndinud, kohtasid nad ootamatult Kalevipoega ja Alevipoega.

„Ennäe! Seal ongi mu võlgnik,“ hüüdis Alevipoeg. „Ta ei täitnud lubadust.“

„Ta tahab jõudu katsuda,“ tähendas kannupoiss.

„Jõudu katsuda?“ ütles Kalevipoeg. „Aga muidugi. Mingem Närska mäele ja katsugem jõudu.“

Kõige esmalt prooviti kiviviskamist. Vetevaim seadis saunasuuruse kivimüraka lingu, keerutas korda kümme ja paiskas selle siis Võrtsjärve kaldale.

Nüüd oli Kalevipoja kord. Kohisedes ja vingu-

Kui ta selle kübarasse puistas, kukkusid rahad läbi lõhe auku kübara all ja kübar jäi ikka tühjaks.

des lendas kivi läbi õhu ja kukkus maha alles Peipsi läheduses.

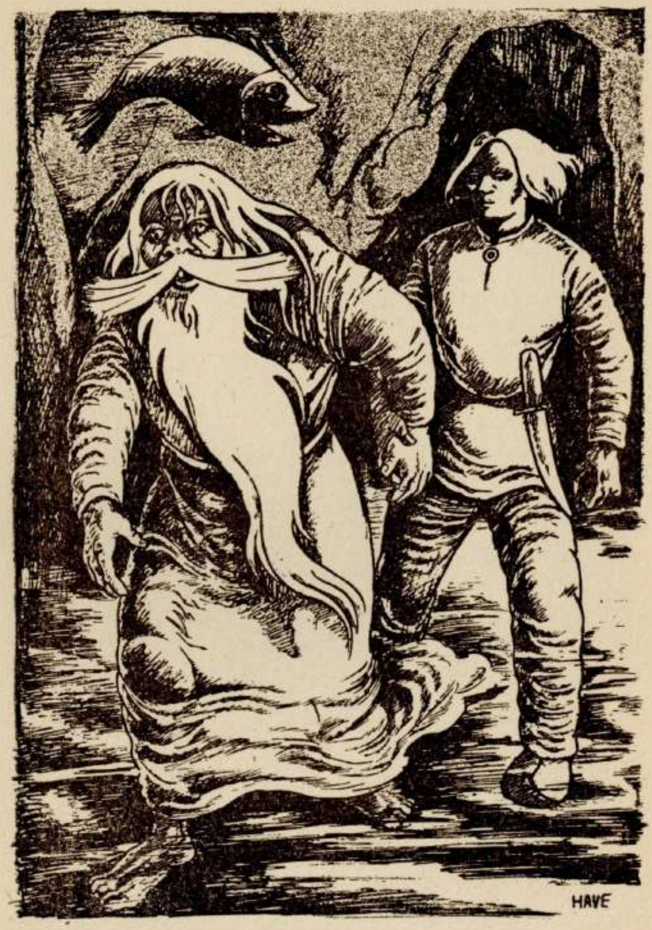
„Selles sa võitsid," ütles Vetevaim. „Aga veame vägipulka!"

Kuid ka vägipulgaga polnud Vetevaimul õnne. Ta sikutas, nii et sooned venisid, kuid vastane jäi liikumatult istuma. Siis tõmbas Kalevipoeg. Vetevana lendas õhku ja prantsatas seitsme versta taha rägastikku.

Vetevaimult võidetud hõbe oli Kalevipojale väga kasulik. Tema kõrvu olid ulatunud kuuldused lähenevast sõjaohust. Maa kaitseks tahtis ta ehitada mitu tugevat linna. Juba järgmisel hommikul otsustas ta minna Peipsi taha laudu ostma.

Päikesetõusul ruttas Kalevipoeg teele. Peipsi kaldale jõudes otsis ta endale sobivat lotja. Kuid seal polnud neid ühtegi. Kalevipoeg seadis hõlmad vöö vahele ja sammus jalgsi läbi järve. Pihkvast ostis ta seljatäie laudu ja pöördus siis kodu poole tagasi.

Paksu võsastiku varjus seisis sorts. Harjasjuukseline, kohmakas sorts puhus Peipsi pinnale

Kaua rändas kannupoiss ühes Vetevaimuga veealustes koobastes.

tugevat tuult. Ta tahtis Kalevipoja ühes lauakoormaga lainetesse matta. Kuid Kalevipoeg ei hoolinud vee vihasest mässust vähematki. Kergel sammul astus ta läbi voogude. Kui Kalevipoeg jälle kuival maal seisis, mõtles ta sortsi tempu tasuda. Aga Peipsi sorts oli pagenud juba pimedasse padrikusse peitu.

Kalevipoeg seadis lauakoorma uuesti õlale, murdis metsast kümnesüllase männi kepiks ja rändas kodu poole. Äkki kargasid põõsastest välja kolm meest. Need olid Peipsi sortsi pojad. Pikkade piitsadega, mille otsa olid seotud veskikivid, tungisid nad Kalevipojale kallale.

„Pill tuleb pika ilu peale," pajatas Kalevipoeg ja hakkas oma vägevat keppi keerutama. Aga habras mänd murdus. Tuli võtta lisa lauakoormast. Laud laua järel purunes sortside turjal. Koorem hakkas kahanema. Sortsid muutusid järjest julgemaks ja kippusid aina lähemale.

„Löö serviti, löö serviti!" hüüdis äkki põõsast peenike hääl.

Kalevipoeg mõistis kohe, et nõu on hea. Juba esimesed serviti lauaga antud hoobid panid sortsid

Siis tõmbas Kalevipoeg.

valu pärast kisendama. Suures hirmus põgenesid kurjad elukad pakku.

Kalevipoeg istus ja tõmbas hinge.

„Tahaksin näha oma nõuandjat,“ ütles ta. „Kes sa oled, väike piripill?“

„Siil olen,“ vastati põõsast. „Mina andsin sulle nõu.“

„Astu välja!“ lausus Kalevipoeg. „Tahan sind tänada, nagu kord ja kohus.“

„Oh,“ vastas siil õnnetult. „Sellest ei tule küll midagi. Ma ei saa tulla soojast samblasängist külmale murule. Taevataat unustas loomi luues mulle kasuka kinkimata.“

„Pole viga,“ trööstis Kalevipoeg. „Tule aga julgesti! Katsun muretseda sulle mõnusa kehakatte, mis sind kõige eest suudab kaitseda.“

Ta rebis oma kasuka hõlmast tükikese nahka ja andis siilile, kes külmast lõdisedes oli lagedale ilmunud. Nahatükist sai väike loom endale toreda okaskasuka, üksnes kõht ja jalad jäid paljaks. Tänulik siil puges jälle samblasängi.

Pihkvast toodud laudadest oli ainult mõni üksik terveks jäänud. Kalevipoeg otsustas minna

Pihkvast ostis ta seljatäie laudu ja pöördus siis kodu poole tagasi.

uue koorma järele. Kui ta lõpuks laudadega õnnelikult koju tagasi jõudis, kohtas ta õueväravas võõrast meest.

See oli Olevipoeg, kuulus linnaehitaja. Olevipoeg lubas ehitada suured linnad tugevate tornidega ja kantsidega. Kalevipoeg tegi temaga kaubad kindlaks. Töö võis peatselt alata.

Üks linn rajati Kalevi kalmule, teine Laanemetsa lagendikule, kolmas Alutagusesse. Kalevipoeg kandis kokku laudu, palke, kaljupanku ja paasi. Olevipoeg, Sulevipoeg ja Alevipoeg ehitasid hooned ja püstitasid vägevad kindlused. Kalevite kodu oli nüüd võimsalt kaitstud. Kaua aega elas rahvas segamatus rahupõlves.

RÕÕMUS RAAMAT

20 UUDISTEOST NOORTELE

ARMI JA VANA VARES. *Kirj. M. Sillaots.* ELEVANDIPOEG BABAR. KALEVI KOTKALEND. KALEVIPOJA KÜND. KALEVIPOJA VÕIDUKIVI. KALEVITE LINNAD. MATSUTAJA MARI. NEEGRIPOISS SAMBO. NISUTERA ELUKÄIK. *Kirj. S. Einer.* SUUR TÕLL. VÄIKESED KODUHOIDJAD. *Kirj. J. Parijõgi.*

Hind à 60 senti.

EHA-MAI PEAB POODI. HÕBEDANE ÕNG. *Kirj. V. Uibopuu.* KARJAPOISS ON KUNINGAS. *Kirj. E. Tasa.* KOMPANII POEG. *Kirj. E. Laidsaar.* MESINIKUD ENN JA JAAN. *Kirj. J. Parijõgi.* SILKU PÜÜDMAS. *Kirj. J. Parijõgi.* TERASSULE ELULUGU. *Kirj. E. Treffner.* VÄIKEVELJE HAIGUS. *Kirj. A. Virges.*

Hind à 85 senti.

Rõõmus Raamat on sisult ja keelelt ajakohane ning metoodiliselt hästi valitud lugemisvara 6- kuni 10-aastastele lastele. Teosed on tugevas köites ja rikkalikult illustreeritud ühe- ja mitmevärviliste piltidega. Kohemakstavas rahas maksab sari Kr. 10.50, järelmaksuga Kr. 12.—.

KIRJASTUS OSAÜHING „LOODUS" TARTU TALLINN

HIND 60 SENTI